

Бүгү чурттарнын, пролетарийлерин, каттыжыңар!

ШЫН

СЭКП Тыва обкомунун, Тыва АССР-нин Дээди Сөвөдиниң болгаш Министрлер Чөвүлелинин органы

№ 99 (10084) | 1976 чылдың апрель 25, воскресенье | 1925 чылда үлдөөлөттүнгөн | Өрттө 2 көп.

Совет Эвилелиниң ажылчы чонна-ры! Экономиканы болгаш улустун чаагай байдалын улам ыңай өстүрер дээш бүдүрүлгениң ажыктыын болгаш ажылдың шынарын бедидиңер!
1976 чылдың планын чедишкениң күүседир дээш социалистиг чарыш-тын тугун бедик тудуал!

СЭКП ТК-ның Май 1-ге Кыйгырылгандан

Ак-Довурак: ийги ээлчег ажыгдалда кирген КҮШ-АЖЫЛДЫҢ БАЙЫРЛАЛЫ

АЖЫЛЧЫ ЧОННАРЫҢ АК-ДОВУРАК ХООРАЙГА БОЛГАН МИТИНГИЗИ

Республиканың аар үлестүүнү баштайгызы «Тыва даг-дугу» комбинаттың туду-жулары, монтажниктери, инженер-техниктери, ажылдакчы-лары ийи ай бурунгаар СЭКП-нин XXV съездининг комбинат-тын ийги ээлчегиниң дерик-херекселдеринин баштайгы бараанын даг-дугун алганын рапорттаанын билдир болгай бис. Ак-Довуракка база бир улут байыраг болган. Владимир Ильич Ленинниң төртүтүнгөн хунуңда комбинат-тын ийги ээлчегин ажылдакчы кириген дугайында актыга Кур-не комиссиязы ат салган.

«Тыва даг-дугу» комбинат-тын ийги ээлчегин ажылдакчы кириген дугайында актыга Кур-не комиссиязы ат салган. «Тыва даг-дугу» комбинат-тын ийги ээлчегин ажылдакчы кириген дугайында актыга Кур-не комиссиязы ат салган.

Бол корпустун он алды «ажылчы» кыт бурунун бедик бузурукчулук техника-биле — күчүлүг дээрбелер-биле, аэваторлар болгаш конвейер-лер-биле «чиптеш». Иччаарга ол бүтүгү кол диспетчер чер-ден башкарып ажылда-дыр.

Комбинаттын цехтеринде аныктар хей. Аңгы-аңгылар болгаш мадчыларын оолдар, кыстары ол бузурук-терин тудушкан болгаш кеззе-лерин даг-дугу өөренип тур-гаш нарын даг техниказын ажылдакчыларын талаш-биле би-лиглерин чедиң алган.

Ажылдакчы кириген комп-лекстин начальниги Б. В. Глаз-ков, «Тыва даг-дугу» комби-наттын директору Б. А. Ухов, «Тыва даг-дугу» эргеле-тинде бригадир, Тыва АССР-нин алдарлыг тудуужуу Н. Б. Салчан, «Сибиртехмонтаж» трестин эргелекчи М. А. Зид-лин, СЭКП Барыш-Хемчик рай-комунун бирги секретары Ш. П. Нуулар, «Шекпээр» совхозтун хойжуу Н. Б. Оорман, «Тыва кобальт» комбинаттын дирек-тору А. И. Ванжа, ССРЭ-нин Аар үлестүү тудуужуу минис-тринин оралакчызы М. А. Шильдерот болгаш СЭКП Төп Комитетинин кижигүчүгө кан-дидат, СЭКП Тыва об-комунун бирги секретары Г. Ч. Шириниң олар митингте чүве чугаалааныр.

СЭКП Тыва обкомунун бирги секретары Г. Ч. Шириниң чугаалааны болза:

Эргем өмтөр!

Бөгүгү улут болгаш өөр-үшкүлүг бузурукчулук бистер шүтүвүс ханы сепкил ха-нышыктың-биле демдегел ту-рар-дыр бис. Чуртта өң-не анык бистин автономнуң рес-публиканыста амгы үениң улут бүдүрүлгө чери түртүстүгүн.

«Тыва даг-дугу» комбинат-тын ийги ээлчегин ажылдакчы кириген болза төлөвүл бол-гаш эргем-шинчилел коллек-тивтеринин, хей санын туду-жуларын, монтажниктерин, электрликтерин болгаш он-даа өскерлерин кады кыл-ган демниг күш-ажы-лынын, чогадыкчы күжө-шүшкүлүгүн, республиканың партия, совет, ажил-агый ор-ганыларын, профсоюз бол-гаш комсомол организацияла-рын организакчы болгаш по-литиктиң ажылынын түңнели болур.

Партиянын область комите-ди, Тыва АССР-нин Дээди Со-вөдиниң Президиуму болгаш Министрлер Чөвүлели туду-гун болгаш бо кончут чугула бу-дүрүлгө черин ажылдакчы киригенниң, бүгү кижикчи-леринге байыр чедирип, чаа социалистиг Тыванын төөгү-зүңге алдың үжүктөр-биле би-життиңер шүдүргү күш-ажылдар дээш чертиктин ха-нызынча өөрүн четтиргениң илередиң тур.

Оон ачымында Тывага, чурт-тун өске национал демоксе-лер-биле бир дөмөй, төгүлүт кыска хуусааның шитинде со-циалистиг үнүзүн чаргыла-ларын боттандырган. Тываның улус ажил-агыйын көүр-үшкүлүгүн кайгамчык онза-гай чүүлдерин бирээзи онза-гай амгы үениң үлестүүнүң хөгжүлүдөн болур. Үлестүүнүң элээн каш улут бүдүрүлгө чер-лерин тутканы болгаш ажил-а-лага киригени мунуңда хо-жулангай чораз крайың аг-рар-индустриалдыг республи-ка кылдыр чаарткан.

Биске үлестүүнүң хөгжөөни-биле кады совет ажылчың аг-гынын болгаш техниктиң че-дилегиңизиниң национал от-рылы өзүп келген, бөдүүн арттарың амгы үениң про-фессияларын болгаш парин техниказын шингээдиң алы-рынга, улустун шити култу-ралынын өзүлдеңгө аргалар казбарган.

Республиканын бүгү-ле күш-ажылчы коллективтеринге ам-тыла тусгай эргеминдер бол-гаш бедик мергезилдик ажил-чылар-биле ужуражып болур, олар орустар, украиндер бол-гаш белоруслар, хакастар, бу-раттар болгаш өскөдөр-биле кады ажилдап турарлар. Иңа- совет улустарың улут най-мы, чангыс эви, оларын Коммунистг партияны, оон Ленинни Төп Комитетин дол-гандыр сырый каттыкшаны улам-на чайыналчаа-биле илереттинген.

Комбинаттын тудуужуа бистин чурттувустун 40 ажыг националдарынын төлөлекчи-леринин кады ажилдап турга-нын бистин чурттувустун улус-тарынын хун бүрү быжыгып турар найыралың болгаш акы-дуналшык чорутуун тодаргай чижээ болур. Оон ту-дугуна Москваның, Свердлов-скиниң, Красноярскиниң, Но-восибирскиниң, Норильски-ниң, Братскиниң, Иркутски-ниң, Ачинскиниң, Абаканын, Мурнуу-Сахалянскиниң болгаш чурттуң оон-даа өске хоорай-дарынын, бистин республика-нын бүгү райондарынын тө-лөөдери киришкен. Совет улус-тарынын Ленинниң улут найы-ралын Совет Тываның ажилчы чоңу карак оту дег камга-лаар, моон сонгаар-даа быжы-лаар болгаш хөгжүдөр.

Эмтер! СЭКП-нин XXV съез-дин бистин партияныстың, со-вет улусту бистин чурттувустун моон ийлагы хөгжүлүдүңгө делгереңгй программаны-биле чегеселген. Бистин мунуңда улут сорулганы салдыган. Бүгү ажил-агыйын кызы-мак күш-ажыл партия орга-низацияларының, совет бол-гаш ажил-агый органынын организакчы, политиктиң ажил-чорудуужуа респу-бликаның улус ажил-агыйын болгаш културалынын бүгү адыраларынын хөгжүлүдүн хандылар ужураду. Ону беш чылдың дуртугунда чаа үлест-үүн бузурукчулук, колхоз, совхозтары ажил-агый ту-дуглары, автомобиль оруктары, амдырал хандырылганы, садыг хандырылганын бүдүрүлгө-лери, школалар болгаш өмнө-лөдөр, Кудлуга боорлары дээш хей-хей объектилер тут-тунар. Ажилчы чоңуң мате-риалдыг чаагай чоруту, кул-турал денпел аажок бедикер.

Экономика болгаш соцаал талаш-биле хей азын сорула-лары шиттирлерининг че-дилегиңизин эргем-техниктиң депшигениң дүргөдиринден, күш-ажылдың бузурукчулук-нуң шапкын өзүлдеңден, нийтиел бүдүрүлгөниң ажилчынын өскөндөн ха-маржыр деп СЭКП-нин XXV съездининг демдегел болгай. Чаа беш чыл ажыктыг чорук-тун болгаш шынарын беш чы-лы деп алатканы билдир болгай силер. Иччаганш партияның XXV съездининг шиттирле-рин күүседир дээш тодаргай планнар төлөвилеп, прак-тиктиң сорулгаларын шиттир-леп тура, ажыкчы чоңарың бүтү коллективтери, ажилчы

бүрүзү, инженер-техниктиг ажылдакчы бүрүзү 1976 чыл-дын болгаш нийтизи-биле беш чылдың планнарын база соца-листиг хөгжүлгөлерин Владимир Ильич Ленинниң төртүтүнгөн хунуңдан бээр 106 чыл болган өмүнү бүдүрүлгө күүсеткенниң СЭКП Төп Комитетинге өөрүшкү-биле иле-тип тур бис. Ол күш-ажылчы тилеге болза СЭКП-ниң XXV съездининг ажилдап ил-ганы улут соцаал-экономика программаны күүседиринге бистин эвээш-биче-даа бол, салышкынымыс болур. Чаа бүдүрүлгө күчүлериң ажылдакчы киригени тыва даг-дугунуң бүдүрүп үндүрүшкүлүгүн бары-ла дөрт катап улгаттыр болгаш оң чылда бүдүрүлгөниң 250 мун тоннага чедирер, республиканың үлестүү бүдүрүлгөниң нийти хемчээлинге комбинаттың про-дукциянын деңизгүүнү 25 хууга чедир иадүрер органы бээр.

Бүдүрүлгө черин эргемин болгаш тех-никазың эң чаа чедишкениңин ажылдап туткан. Бедик бүдүрүлгө ажылдакчыга бүгү байдалдарын ыңаа тургускан. 1,5 млн. кубометр хемчээлдиг багыңны туткан үш мун хире санын технология болгаш энер-гетика дерилгелерин, 26 хире километр хоолдай дамчыдыкчыларын эптеп тургускан, 1875 тонна металл конструкцияларын тур-гускан, 730000 метр электр кабелин сал-ган.

Тывага даг-дугунуң улут комплекзиниң ийги ээлчегин тудуу болза анык ав-томнуң республиканын бүдүрүлгө күштерин хөгжүдериң дугайында СЭКП ТК-ның болгаш Совет чазактын сагыш салыш-кынын болгаш кичээлгениңин, Комму-нистг партияның болгаш Совет ку-рунениң Ленинниң шыларгангай национал политиказын амдыралга чайгылыш чонка боттандырганынын чайынанчак чижээ, совет улустарың бузулбас найыралың херечин болур.

Туду демир-орун магистральдарыңдан элээн ырак, бүгү чүктөргө Саянын ажыг автомобиль транспорту-биле сөөртүү ка-рын-даа турган болза, Тываның чаа ту-дугуна Совет Эвилелиниң бүгү булуңуңда-дан материалдар болгаш дерилгелер үзүк-теп чонка кээп турган.

Ак-Довурак хоорайның ажыкчы чоңарының хуралыга хүлээп алган.

Байыраг митингиниң эң-не харымсалгалыг, сагыш-сепкил-ди хайыктырып кээр үеи кел-ген. СЭКП Тыва обкомунун бирги секретары Г. Ч. Шириниң комбинаттын ийги ээлчегиниң шитинче кыер эжиттин муну-пуга херген кызыл кожааны байыраңгың байдалга үе кес-кен. Бүдүрүлгениң ажиң ажит-тыгана. Чыгыган чон-даа ынаар шуужуп кирипкен.

СЭКП-нин XXV съездининг шиттирлеринге соруң кирген ак-довуракчылар, даг-дугунуң тыныкчылары, арылгаччылары бүдүрүлгениң ийги ээлчегиниң төлөвиле күчүзүп хуусаа бетинде шиттээдиң алырын шиттирлеш, бо хүннерде улут тура-сорукуг ажылдап кирипкен.

«Шын» сөлүнүң көреспен-дент пунттузу.

СЭКП Төп Комитетинге, СЭКП ТК-ның Чингине секретары эш Леонид Ильич Брежневке

Бис «Тыва даг-дугу» комбинат-тын тудуужулары, монтажниктери болгаш ажыл-а-кчылары комбинаттын ийги ээлчегин донатаккан хуусааны ийи ай мурнай ажыл-а-лага киригеш, бистин коллективис со-циалистиг хөгжүлгөлерин Владимир Ильич Ленинниң төртүтүнгөн хунуңдан бээр 106 чыл болган өмүнү бүдүрүлгө күүсеткенниң СЭКП Төп Комитетинге өөрүшкү-биле иле-тип тур бис. Ол күш-ажылчы тилеге болза СЭКП-ниң XXV съездининг ажилдап ил-ганы улут соцаал-экономика программаны күүседиринге бистин эвээш-биче-даа бол, салышкынымыс болур. Чаа бүдүрүлгө күчүлериң ажылдакчы киригени тыва даг-дугунуң бүдүрүп үндүрүшкүлүгүн бары-ла дөрт катап улгаттыр болгаш оң чылда бүдүрүлгөниң 250 мун тоннага чедирер, республиканың үлестүү бүдүрүлгөниң нийти хемчээлинге комбинаттың про-дукциянын деңизгүүнү 25 хууга чедир иадүрер органы бээр.

Бүдүрүлгө черин эргемин болгаш тех-никазың эң чаа чедишкениңин ажылдап туткан. Бедик бүдүрүлгө ажылдакчыга бүгү байдалдарын ыңаа тургускан. 1,5 млн. кубометр хемчээлдиг багыңны туткан үш мун хире санын технология болгаш энер-гетика дерилгелерин, 26 хире километр хоолдай дамчыдыкчыларын эптеп тургускан, 1875 тонна металл конструкцияларын тур-гускан, 730000 метр электр кабелин сал-ган.

Тывага даг-дугунуң улут комплекзиниң ийги ээлчегин тудуу болза анык ав-томнуң республиканын бүдүрүлгө күштерин хөгжүдериң дугайында СЭКП ТК-ның болгаш Совет чазактын сагыш салыш-кынын болгаш кичээлгениңин, Комму-нистг партияның болгаш Совет ку-рунениң Ленинниң шыларгангай национал политиказын амдыралга чайгылыш чонка боттандырганынын чайынанчак чижээ, совет улустарың бузулбас найыралың херечин болур.

Туду демир-орун магистральдарыңдан элээн ырак, бүгү чүктөргө Саянын ажыг автомобиль транспорту-биле сөөртүү ка-рын-даа турган болза, Тываның чаа ту-дугуна Совет Эвилелиниң бүгү булуңуңда-дан материалдар болгаш дерилгелер үзүк-теп чонка кээп турган.

Ак-Довурак хоорайның ажыкчы чоңарының хуралыга хүлээп алган.

Байыраг митингиниң эң-не харымсалгалыг, сагыш-сепкил-ди хайыктырып кээр үеи кел-ген. СЭКП Тыва обкомунун бирги секретары Г. Ч. Шириниң комбинаттын ийги ээлчегиниң шитинче кыер эжиттин муну-пуга херген кызыл кожааны байыраңгың байдалга үе кес-кен. Бүдүрүлгениң ажиң ажит-тыгана. Чыгыган чон-даа ынаар шуужуп кирипкен.

СЭКП-нин XXV съездининг шиттирлеринге соруң кирген ак-довуракчылар, даг-дугунуң тыныкчылары, арылгаччылары бүдүрүлгениң ийги ээлчегиниң төлөвиле күчүзүп хуусаа бетинде шиттээдиң алырын шиттирлеш, бо хүннерде улут тура-сорукуг ажылдап кирипкен.

«Шын» сөлүнүң көреспен-дент пунттузу.

Комбинаттын ийги ээлчегиниң тудуужуа 4000 хире тудуужулар, монтажниктер, ажылдакчылар, телевилел болгаш эртем-шынчилел институттарының ажылдакчы-лары, чурттуң элээн каш министрстволарының 29 бүдүрүлгө черлеринин болгаш организацияларынын база республиканың хей санын коллективтеринин төлөлекчи-лери киришкенер. Манза бистин чурту-вустун барык дөртөн националдарының тө-лөлекчилери кады ажилдап турганар. Бү-дүрүлгө черин ажылдакчы киригени дүргө-дир талаш-биле улут организакчы ажил-ды республиканың партия, совет, проф-эвилел болгаш комсомол организациялары ап чорутканар.

Комбинат-биле кады чаагайыаар туттунган Ак-Довурак хоорайны, электро-дамчыдылганың беаик вольтулуг шугуун, даг-дугунуң эруун демир-орун магистраль-лынга чедир 500 километрге кызырган Ак-Довурак — Абазаның автомобиль оруун даг-тайганың көнчүг берге байдалдарында туткан. Бисте ажилчың аңгының улут от-рады өзүп келген, мунуңда көшкүн чо-раан арттарың ажиң-төлү бедик мергезилдик тудуужулар, дагылар, арылгаччы-лар, энергетиктер болгаш механиктер болу берген.

СЭКП-ниң XXV съездининг төөгүлүг шиттирлеринге, шиткин болгаш дагыгыш политика талаш-биле партияның Төп Ко-митетинин Ленинниң углангышыныңга хей-аът кирген бистер өңү беш чылдың баштайгы ийи чылыңың даг-дугу бүдүрүп үндүрүлгениң планын Октябрьиң соци-алистг Улут революциязынын 60 чыл он-да күүседирин хүтээдиңиз.

Ак-Довурак хоорайның ажыкчы чоңа-ры, бистер, моон сонгаар-даа бистин хей националдыг Ада-чуртувустун — Совет Со-циалистг Республикалар Эвилелиниң чаагай чоругуна болгаш чечектелип сай-зыраарыңа мога чонка ажилдакчылар партияның Ленинниң Төп Комитетинге, Си-лериниң бодуңга, эргем Леонид Ильич, бу-зүредип тур бис.

Коммунизм дээш демиселге ажилчың аң-гынын, бүгү совет улустуң шыгааттыгана авангарды — Совет Эвилелиниң Коммуни-стг партиязынга алдар!

СЭКП ТК-ның кижигүчүгө кандидат, партия обкомунун бирги секретары аң Г. Ч. Шириниң ажилдакчы кожааны кээп тур.

Митинг үезинде.

ИЙГИ ЭЭЛЧЕГНИ БҮГҮ ЧҮРТ ТУДУШКАН

Бүгү-өмдөл учур-дузалагы «Тыва даг-дугу» комбинаттың ийги ээлчегни чогуур хуусаада ажылгалга киирер дээр үлөтүрүлгү анык хоорай Ак-Довурактың, республиканың районнарынын ажылчы чондарынын, чурттуу анык-бүрү хоорайларындын мында ажылдап келген туугуларын, элекчелерин, монтажниктерин, электрликтерин, ажал-ижи күш-ажылчы тилелге-биле доозулан: В. И. Ленинни төрттүгү хуну — апрель 22-де комбинаттың ийги ээлчегни ажылгалга киирер-биле Күрүне комиссия хулаа алган. Ол улуг байырлаалык булуңуна бистин корреспондентине «Тыва даг-дугу» эргелелинде парком секретари В. А. Бакунин-биле ужурашкан, оон интервью алган.

— Ак-Довуракчыларга өөрүңгү бо хүнерде комбинаттың ийги ээлчегин дугайын номчулаларга сонугаргадып көрүңер, Виктор Абрамович.

— Комбинаттың ийги ээлчегни ажылгалга кииреринде 40 ажыг нацианн төлөөкчилери ажылдаан. Ол дөргө СЭКК-нин Ленинни национал политиказын ачыдыр. А комбинатты С. Сандакын, К. Данырык, К. Салчак, О. Кобул-оолду, А. Күжүгеттин, А. Очуруң уурткан бригадалары түтүп өгөдөн болтай. Оон чорут-ла ажылчыларын олуруңче Совет Эвилелиниң анги-ангы хоорайларын төлөөкчилери көп өгөдөн. 2500 туугулар, монтажниктер, комсомолчу шалыпчы отурган 200, ажылгалчылардан 850 кижи комбинаттың ажылгалга кииреринде кызымак ажылдаан. Республиканың районнарынын ажылчы чонунуң биске чедирген улуг дузаан маада демдегээри өөрүңгү-дүр.

— Ылангы кайы коллективтер эки амылдааны?

— «Сибирьстальконструкция» трестин бригадалары кыштың соок хүнеринде бериң төрүбайы, галерея аптарынга 3 эелчег-биле кызымак ажылдап, хүндү-да, дүң-даа дундундаашкын ажылчы чондуу турдулар. Ол ажылды участка начальниги Э. Аширов билидиги организастаан. «Сибирьтехмонтаж» трестин бригадалары ийги ээлчегин туугуна база кызымак ажылдап болган техникотугу дериг-херекселдерин өптөп тургулар хуусаан эрте дооскан. Ол ажылды проар Ю. Зубарев эки уурткан. «Востокэлектромонтаж» трестин проар А. Бессоновтуң ууртканы ажылчылар планниг оонадаларын база хуусаа бетинде күөсеткен. Тус-түс объектилерин туугуларга, оон соода монтажиктерге чогуур хуусаада хүлээдир дээр № 14 механизация эргелелинин ажылчылар 3 эелчег-биле эки ажылдап турган.

№ 11 автобазаның транспортчулары боттарының төлөп-тиг үлүү ийги ээлчегин туугуна киирштирди. Ак-Довурак — Алаа орунга хүн-дүн дивейн туугу материалдары, дериг-херекселдер чортуп ажылдаштыр. Оон-даа өске хөй-хөй коллективтер чутула туугуна ажылгалга киирер дээр кызымак ажылдаанынын түнелинде бо чаагы иш ыланган.

Комбинаттың ийи ээлчегни бүгү чурт кылышкан. Ичан-чын канчаар: Кавказдын, Ордакы Азиянын, Казахстанын, Украинаны, Татарияны, Башкириянын төлөөкчилери, Сахалинден болган Уралдан, Владивосток, Норильск, Новосибирск, Горький, Киев, Москва болган оон-даа өске хоорайлардан бригадалар көп, бистин комбинаттын туугуна киирешкен.

— Комбинаттың чоргааралы — мурнакчыларыңарны адап-тар силер бе?

— Олар бисте хөй. Ичанган тергилериниң тергилерини кыш кижиден адап көрөй. Коммунистер — уурткан хөй-хөй коллективтер социалисттиг чарыштың тилекчилери болган. Ылангы БелАЗ-540-ниң чоллачылары өптөп Түрөөв, Максименко, Напов; К. Данырык, К. Салчак оларын ууртканы туугулар бригадалары; арыгал фабрикасында Сагит Гайдуллинниң ууртканы № 1 ээлчегин коллектив, рудникте экскаватор машинистер А. Чакиров, Н. Силач; АТБ-нин, 11-ги автобазаның чоллачылары А. Алексеев, А. Домрачев, А. Чымба болган оон-даа өске хөй-хөй өптөп оларга хамааржыр. Тоску беш чылда күш-ажылчы чедикшиктерин дээр 50 ажыг ажылчылар, инженер-техниктер ажылдап-чылдар орденнер болган медалдар-биле шаннаткан, а 1000 ажыг кижиге «Социалисттиг чарыштын тилекчиси» деп херек демдеп тыныскап. Тоску беш чылдын аалгаларын чедикшиктерин күөсеткен дээр база күш-ажылга чедип алган бедик көргүзүлгери дээр комбинаттын балук мурнакчыларын чокта чаа орденнер болган медалдар-биле база шаннаан болтай.

— Онгу беш чылда комбинаттың мурнунда кандыг сорулгалар туруп турары, Виктор Абрамович?

— Улетпур продукциязынын ийги хемчээли эрткен чылга деңсээр 3 катап, а күш-ажылдын бүүрүмчүдү 45—50 хуу өөр. Комбинаттың ийги ээлчегни ажылдап өгөдөн бээр, даг-дугу бүүдери 64 муңдан 280 муң тонна чедир көвүдөр. Хонукта 30 тонна ээ ажылдап кызыр комбинаттың даг-дугу-дун картон кызыр фабрикасы, ниво заводун, 150 машина кирер гаражы ажылгалга киирер. Оон-биле чегелештир онгу беш чылда Ак-Довурак хоорайга 40 муң дөрбөлчүн метр чуртталга шалу, 1000 өөреникчилерге школа, 280 орунуг уруглар сады, 120 орунуг эмгекте, 100 кижи чурттаар аал-чылдар бакыны туттувар.

— Беш чылды хуусаа бетинде доозар дээр комбинаттың кандыг ажылдар кылдынып турары?

— Онгу беш чылдын баштайгы 2 чылынны планын Октябрь революциянын 60 чылында күөсөдир деп өгөдөн саалды комбинат коллективин үлдүргөн. 1977 чылда даг-дугу бүүдөр күүтүп комбинат 230 муң тонна чедирер. Коммунист өштөр Чакиров, Алексеев, Коңук онгу беш чылды 1 чылда; К. Данырык, К. Салчак оларын уурткан бригадалары 4,5 чылда, а 250 ажыг ажылчылар база ол хуусаада күөсөдирин хүлээгенер.

Ийги ээлчегин туугу-биле чегелештир «Тыва даг-дугу» комбинаттың бирги ээлчегин эки шынарлыг, хөй продукция бүүдөр дээр бүүдүргө кол-лективни күженишкенин ажылдап келген. Комбинат коллектив ийги ээлчеге ажылдаар кадрлар белеткелниче улуг кичээниң салып, дериг-херекселдер машинистерин, слесарьларын өөртөкөн. Алаа бедик сорттуг даг-дугу арыглар цехтин начальниги А. С. Курьяновтун ролу улуг болган. Тоску беш чылда үр-түнелдинг ажылы дээр ол Күш-ажылдын Кызыл Тук өрдөң-биле шаннаткан.

«Тыва туугу» трестин № 42 туугу эргелелинин дундундаашкыны Сыдаа Хомушкучевич Лундуп — социалисттиг чарыштын тилекчилериниң бирээзи. Ол — «Хүндүлелдин Демдээ» орденин эдилекчизи.

М. КАЛЧАННЫҢ ФОТОЛАРЫ.

АКЫ-ДУҢМА УЛУСТАРНЫҢ НАЙЫРАЛЫНЫҢ АЧЫЗЫНДА

«Тыва даг-дугу» комбинаттың чылда 195 муң тонна даг-дугу бээр ийги ээлчег — улустарнын акы-дунмалынын быжыг найыралынын бадыткалы. Ону чогуур хуусаада ажылгалга кииреринге дузалажыры-биле чүгле бистин республиканың районнарындан, хоорай, суурларындан эвес, харын Совет Эвилелиниң ыраккы булуңнарындан безин туугу-жулар, тускай эртемниктер

көп ириришкен. Комбинаттың ийги ээлчегин туугуна 3350 ажыг кижи ажылдаан. Ол — буулуг интернационалчы коллектив. Тывалар, орустар, украинер, хакастар, татарлар, буряттар дээр оон-даа өске — шулту 40 ажыг нацианн төлөөкчилери бо комбинаттың ийги ээлчегин туугу чогуур хуусаада ажылгалга киирер, оон баштайгы продукциязын Төрзүн чуртка бээр

дээр кызымак ажылдааннар. Оларын аразында Москваның, Рязанын, Горькийниң, Нуй-бышевтин, Новокузнецкийн, Дуванканың, Лесосибирскийн, Иркутскийн, Норильскийн, Ачинскийн, Абаканскийн, Черногогорскийн, Владивостоктун, Сахалинниң, Улан-Удэниң ажыл-иши туугулары, монтажниктери бар. Чүгле «Сибирьтехмонтаж» трестин безин 670 туугулары, монтажник-

Беш чылды-дөрт чыл алды айда

Партиянын XXV съездинин материалдарын бистин бригаданың кежигүннери найг чуулдагуушкуну, улуг сонугаргал-биле таныштып, өөренишкан, съездинин шийтирлерин ажыл-херекке боттандырап дээр каш дакпыр күженишкенин ажылдап турар. Ак-Довурак хоорайнын албан-организация, чуртталга, улетпур черлерин хөй-биле тутуп, боттары-быстың улуг-хууусту киирштирди келген бис. «Тыва даг-дугу» комбинаттың бирги ээлчегин туугуна база кылышкан бис, ам комбинаттың ийги ээлчегин туугуна кызыр болганымыска өөрүп, бригада кежигүннери бедик көдүрүшкүнүт ажылдап, оонашкан ажылчы-бысты пландан ажыр күөсөдир келди. Комбинаттың ийги ээлчегин суг трасса-зын эрткен чылдан бээр кылып келгеш, ону апрель 20-де дооскаш, ажылчы комиссияга хүлээткен бис. Бо хары-салгалыг болган нарын ажылды кызымак кылганымыс түнелинде ажыл чедикшиктерин болду. Оон ангыда комбинаттың өске-даа участоттарына база ажылдадымыс.

Бригада кежигүннериниң хөй кезин 2—3 хөлүшкәк мергелдин чедип алган, туугу хөй чыл ажылдаан бүүдүр-ла мастерлер. Оларга Монге-Назын Дмитриев, Очур Арапай, Владимир Саа, Александр Чалып болган өскелерин-даа хамаарыштырып болур.

«Тыва даг-дугу» комбинаттың ийги ээлчег бистин рес-

публиканың улус ажыл-агыйында туруп көрбөөн улуг, оона-гай туугу болтай. Оон туугуна киржиң, ону ажылгалга киирерин дүргөдөдир дээр билиг-мергелчиликте, күжүвүс-тү чоргаарал-биле, сеткил-ханымышкын-биле берип турдус. Күш-ажылчы тилелге-биле улуг баштынчымыс болган беш-кымыс В. И. Ленинни төрттүгүн хунуңе бараалгадыр дээр бистерин улам сорук киирди турган. Ам хүлээлге күөсөдир. Комбинаттың ийги ээлчегни Күрүне комиссия хулаа алган. Ол — хөй националдыг туугуларын, монтажниктерин, ажылгалчыларын күженишкенин ажылы-нын түнелди-дир.

Бистин бригада 1976 чылды чедикшиктерин өгөдөн болган онгу беш чылдын планниг оонадаларын 4,5 чылда күөсөдирин хүлээген. Социалисттиг чарышка Кара-оол Салчактын ууртуп турары мурнакчы бригаданы кыйгырган бис.

Бедиктен социалисттиг хүлээлгелериниң, планниг оонадаларын күөсөдиринче моон сонгаар-даа бүгү күжүвүс-тү меннеп ажылдаар бис.

Н. ДАНЗЫРЫН.

№ 42 туугу эргелелиниң бызаңчы-бетонщиктер бригаданың бригадири, Тыва АССР-ниң алдарлыг туугу-жуу.

УЛАМ СОРУК КИИРГЕН

«Тыва даг-дугу» комбинаттың ийги ээлчегин Бүгү-өмдөл учур-дузалагы чутула туугуна бистин бригада оон баштайгы хүнеринде өгөдөн ажылдаан. Ийги ээлчегин барык бүгү-ле участоттарына шевердел ажылдарын кылып келген бис. Бригадада шулту 24 кижи бар. Олар чүгле Тываның районнарындан эвес, а бистин калак, дөргө чурт-түсүтү анги-ангы хоорайлардан келген анык кыстар. Бригаданың кежигүннери оонашкан ажылдарын хуусаа бетинде эки шынарлыг доозуп, социалисттиг чарыштын хөй удаа тилекчилери болуп келген. Ам онгу беш чылдын баштайгы чылынның бирги кварталынын планын 117 хуу күө-

сеттисе. Бригаданың доктаа-мал чедикшиктерин быжыг са-гылга-чуртунуң, эң-найыра-лымыстың, кызымак күш-ажы-лымыстың ачызында чедип ал-дыган. Бригадада ажылгына кызымак, бедик мергелдинг кижилер хөй. Оларга Елена Кууларын, Катя Дамба-Хуу-ракты, Валентина Артемованы, Ольга Сеченованы дээр оон-даа өскелерин хамаарыштырып болур.

Мен бодум чалым хоорай Ак-Довурактын туугуларында 10 чыл ажыг ажылдап келдим. Бүдүдүм баамаарын хүн бүрү көрүп, алаа туугу мергелшиниң бараалгадыры ме-нез улуг аас-кежиң-дир.

«Тыва даг-дугу» комбинат-тын ийги ээлчег Тыванын

улус ажыл-агыйында оона-гай учур-дузалагы. Бо улуг комп-лекстин ажылгалга киирер дээр бүгү арга-мергелчиликте харам чок берип, шалыпчы-бу-биле ажылдап келди. Ам ажыл адыгалып, дооступ турары биске улуг өөрүсүт, чоргаарал. Комплекстин ажы-галга киирерин ынак баштын-чымыс В. И. Ленинни төрт-түгүн хунуңе тураскаалдыр шийтирелеш, бүгү туугу-лаар шуудуру ажылдаанынын түнелинде бо күш-ажылчы тилелге чедип алдыган.

Г. КОЛЯДА.

№ 42 туугу эргелелиниң дөрткү участогунда шевер-лекчилер бригаданың бри-гадири.

БРИГАДАНЫҢ ХҮЛЭЭЛГЕЗИ

Бистин бригада «Тыва даг-дугу» комбинаттың ийги ээлчегин туугуна эрткен чылдан бээр ажылдап келген. Бо үениң дүргүзүндә кылыг ажыл-иживис өгөдөн эвес. Га-лерейларын дамчыдыла бедикшиктерин туугуна, кургак руда складиныга, хөдөдиркич ста-пелга, кол көрүстүң туугуна ажылдап турдулар. Туугу эл-өөрүс-биле бир дөмөй, кы-зымак ажылдаанымыстың түн-елинде комбинаттын ийги ээлчегин туугу В. И. Ленин-ниң төрттүгүн хунуңден бээр 106 чыл болган онга таварыштыр күрүне комиссиязын-га хүлээткен бис. Бо дөргө хөй националдыг туугуларын, монтажниктерин күш-ажыл-чы тилелгелер-дир.

Мээң уурткан бригаданын

«Тыва даг-дугу» комбинат-тын коллективиниң беш чыл-дын баштайгы ийи чылынны планын Улуг Октябрьниң 60 чыл болур оюнда күөсөдир дээр өгөдөн бистин бистин бри-гада ийи-биле дөргө, ботта-рымыс база ийи чыл планын ычан күөсөдирин, а онгу беш чыл планын 4,5 чылда күөсө-дирин хүлээген бис.

Партиянын XXV съездин-ниң шийтирлеринге сорук кирген бригаданың кежигүн-нөр алган хүлээлгелерини күө-сеттир дөргө биске быжыг бу-дүрелдиг бис.

Н. САЛЧАН.

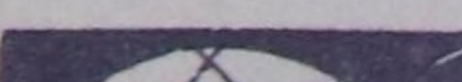
№ 42 туугу эргелелиниң бызаңчы-бетонщиктер бри-гаданын бригадири, Тыва АССР-ниң алдарлыг туугу-жуу.

Тоску беш чылдын планниг оонадаларын хуусаа бетинде күөсөдир дээр кызымак ажылдаан мурнакчыларын бирээзи, «Тыва даг-дугу» комби-наттын слесари Сергей Федотович Доможаков ак-довуракчыларын хүн-дүткелин чаалап алган. Ажыл-иши, тура-сорук-кур, кымга-даа дузалаа-рыга бедик чорутуу — Сергей Федотовичниң мөзү-шынары ыдыг.

Ажылчы атка төлө-тиг ишчинин күш-ажылы бедик-биле үнелеткен: өрткен беш чылда чедип алган бедик көргүзүлгери дээр С. Доможаков «Күш-ажылчы алдар» ор-дениниң III чегези-биле шаннаткан.

ДЕЛЕГЕЙ ХУННЕРДЕ

ушкү арын ● 1976 ч. апрель 25. Ш Ы Н

